

Beste nieuwe gemeenteraad,

De Werkgroep Bestuurlijke Vernieuwing presenteert u met trots een nieuw vergadermodel. Een model dat het resultaat is van een denkproces dat in september 2016 gestart is. De leden van deze werkgroep hebben gemeend dat de oude raad het nieuwe model aan de nieuwe raad moet overdragen. Niet om over het graf te regeren, maar wel een solide voorbereiding te treffen voor een vruchtbare raadsperiode 2018 - 2022. Aan dit voorstel is in diverse sessies door verschillende leden van de raad, in wisselende samenstellingen gewerkt.

We stellen voor het Raadsforum in te stellen; een avond met een vast stramien, waarbij alle stappen in het BOB-model - Beeldvorming, Oordeelsvorming en Besluitvorming - tot hun recht komen. Een vaste avond in de week om het proces van de gemeenteraad voor inwoners zo helder mogelijk te maken. Wij willen de lokale politiek dichtbij inwoners brengen, ons werk zo duidelijk en transparant mogelijk doen, en het voor inwoners laagdrempelig en zo gemakkelijk mogelijk maken te participeren.

Het Raadsforum kent drie vaste fasen. In de eerste fase, de Beeldvorming, laten raadsleden zich informeren over bepaalde onderwerpen door gemeenteamttenaren, organisaties en inwoners. Deze fase kent een open sfeer, waarin raadsleden, ambtenaren en inwoners gemakkelijk in contact komen met elkaar. Inwoners kunnen zelf een onderwerp aandragen, een presentatie geven of een tentoonstelling inrichten. Technische vragen van raadsleden worden door ambtenaren in een open dialoog beantwoord, wat als gevolg heeft dat de debatten in de tweede fase veel meer over politiek kunnen gaan, en minder tijd verliezen aan technische details.

In de tweede fase, de Oordeelsvorming, gaan verschillende raadsleden en fractievertegenwoordigers, die hebben ingetekend op een onderwerp, met elkaar en het college in debat. Als het onderwerp nog niet rijp is voor besluitvorming, wordt er in de daaropvolgende week nogmaals over gedebatteerd. Is het voorstel wel rijp voor besluitvorming, dan schuift het door naar de laatste fase; de Besluitvorming. De Besluitvorming is een korte, voltallige vergadering waarin de raad besluiten neemt over voorstellen van het college, over moties en amendementen.

We denken met het nieuwe model een positieve bijdrage te kunnen geven aan de komende raadsperiode. Vooral omdat het model is opgebouwd vanuit een intensief proces waarbij we de voorwaarden hebben besproken, die nodig zijn om ons werk goed te kunnen doen. In de afgelopen maanden hebben we intensief gesproken over knelpunten en kansen. Het Raadsforum is daarvan het resultaat. Op de volgende pagina's vindt u een aantal vragen en antwoorden, als aanvulling op het voorstel voor een nieuw reglement van orde. Want hoewel we vertrouwen hebben in deze nieuwe werkwijze, begrijpen we dat het omvormen van een vergadermodel een intensieve ommezwaai kan zijn.

Vriendelijke groet, namens de Werkgroep Bestuurlijke Vernieuwing.

Welke problemen worden met dit nieuwe model opgelost?

Problemen zijn niet het startpunt van dit model. Wel hebben we in de sessies van de eerdere werkgroep Bestuurlijke Vernieuwing en ook in de Caballero-sessies (twee bijeenkomsten om de samenwerking tussen de raadsleden te verbeteren) met elkaar een aantal conclusies getrokken waar het nieuwe model op voortborduurde. Zo waren we het eens met elkaar over de volgende zaken:

- We willen meer met elkaar in debat en minder alleen debatteren met en vragen stellen aan het college.
- We willen een beter gestructureerde stukkenstroom om de werkdruk te spreiden.
- We willen het gemakkelijker maken voor inwoners om betrokken te raken of te blijven bij de lokale politiek.
- We willen een vergadermodel dat meer recht doet aan de verschillende fases van het BOB-model (Beeldvorming, Oordeelsvorming, Besluitvorming) dan ons huidige model.
- We willen onnodige dubbeling van debatten verkleinen.
- We willen meer politiek bedrijven op hoofdlijnen en minder op details, zonder dat uit te sluiten.
- We willen de verschillen in werkdruk tussen grote en kleine fracties verkleinen.
- We willen als raad meer kaderstellend zijn en minder reactief.
- We willen het dualisme bevorderen.

Het nieuwe model kan (een groot aantal van) deze issues verlichten.

Wat zijn de voordelen van dit nieuwe model?

Het nieuwe model heeft een aantal mooie voordelen in petto:

- Het wekelijkse stramen is helder en duidelijk voor iedereen. Dinsdagavond is raadsavond; men weet wat te verwachten.
- Het wordt voor inwoners gemakkelijk te participeren; elke week is er de mogelijkheid ideeën in te brengen en in gesprek te gaan met de raad (een onderwerp kan slechts één keer worden geagendeerd, tenzij aanvullende informatie beschikbaar is).
- Het verdwijnen van het commissiemodel maakt het mogelijk als raadslid een portefeuille samen te stellen op basis van interesse, in plaats van op het commissiemodel.
- De stukkenstroom wordt constanter en minder in grote pieken naar de raad verstuurd.
- Door in te tekenen, elimineren we de 'wet van klets'.
- Door af te stappen van de tweetrapsraket commissie-raad wordt een onderwerp niet standaard twee keer op de agenda gezet, maar zo vaak als nodig (of dat nu één keer is, of drie keer of vaker).
- Het nieuwe model geeft meer ruimte aan fractievertegenwoordigers (voorheen toegevoegde commissieleden) door hun deelname aan de Oordeelsvorming.
- Voorheen uit vaste leden bestaande werkgroepen vinden hun nieuwe invulling in de open toegankelijke Beeldvormingsfase.
- De doorlooptijd van de besluitvorming wordt verkort.

Dus de ORA's, presentatieavonden, werkgroepen en commissies AZ, MA en OG verdwijnen?

Dat klopt.

Betekent dit nieuwe model dat ik er iedere week ben? En het nieuwe model begint vroeger. Hoe kan ik dit combineren met een baan?

Nee, het nieuwe model betekent het niet per se dat je er altijd bent. In de week waarin er geen besluitvorming plaatsvindt, hoef je niet aan te sluiten als jouw portefeuille niet aan bod komt. Of je komt later in de avond, als de agenda dat toelaat. Wanneer de Besluitvorming aan bod komt, wordt je als raadslid wel verwacht. En tot slot: het raadslidmaatschap is immers een bezoldigde functie. De dinsdag is de enige formele avond waarop de raad bijeen komt.

Regelmatig wordt voor de vroege aanschuivers overigens een buffet georganiseerd om tegemoet te komen aan het drukke bestaan van werkende raadsleden.

Hoe laat zijn we klaar?

Om uiterlijk 23:00 zijn we klaar. De voorzitter hanteert een strikte eindtijd. Omdat er wekelijks wordt vergaderd, is er in de regel geen reden tot uitloop. Onderwerpen die niet aan bod komen, schuiven door.

Wanneer moeten we nu fractievergadering houden?

Op de dinsdagavond zijn er een aantal momenten waarop de fractie kan overleggen. Daarnaast zijn fracties zelf verantwoordelijk voor hun overleg.

Doordat de fase van Beeldvorming ruim voorziet in contact tussen inwoners en raadsleden, is inspreken bij fractievergaderingen - en dus een vast moment voor aparte fractievergaderingen - niet langer nodig.

Omdat de stukken niet meer in één bult, maar in wekelijkse kleinere hoeveelheden worden verzonden, kunnen stukken ook opgespaard worden. Een onderwerp kan namelijk niet verstuurd worden om een week later al op de agenda te staan. Daar zit een redelijke termijn tussen. De agenda en de stukkenstroom worden door het Presidium zorgvuldig gestuurd.

Hoe gaat de stukkenstroom vanuit het college eruit zien?

Alle stukken vanuit het College worden - net als in het huidige systeem - vrijwel meteen en in ieder geval binnen twee dagen, in Ibabs gepubliceerd. Men kan dus doorlopend de stukken bekijken.

Iedere week vergadert het Presidium over de concept-agenda van het Raadsforum. Deze agenda wordt de ochtend na de dinsdagavond gepubliceerd op de website en in Ibabs. Het betreft de agenda van het Raadsforum voor (ten vroegste) twee weken daarna. Het ophopen van stukken zal in dit systeem niet meer voorkomen.

Wat betekent dit voor het Presidium?

Het Presidium vergadert iedere dinsdag en is verantwoordelijk voor de agenda van het Raadsforum.

Omdat deze invulling van het Presidium het een minder politiek orgaan maakt, vragen we niet de fractievoorzitters, maar een vijftal raadsleden plaats te nemen in dit gremium. Zij zullen onafhankelijk en zorgvuldig de agenda van de raad gaan beheren. De fractievoorzitters kunnen bij elkaar komen in hun eigen overleg.

Welke mogelijkheden hebben inwoners om te participeren in het Raadsforum?

Bij het onderdeel Beeldvorming kunnen inwoners zelf een onderwerp aandragen, een rondetafelgesprek aanvragen, een presentatie geven of een kleine tentoonstelling inrichten. Aanmelden kan tot uiterlijk 12.00 uur op de dinsdag, twee weken vóór de betreffende vergadering.

Bij het onderdeel Oordeelsvorming kunnen inwoners inspreken over een onderwerp of voorstel. Aanmelden hierbij kan tot 12.00 uur op de dag van het Raadsforum. Ook kunnen inwoners net als voorheen plaatsnemen op de publieke tribune. Een uitvoerige uitleg van het Raadsforum voor inwoners en gedetailleerde informatie over de mogelijkheden wordt op de website. Een verkorte versie wordt gepubliceerd in de Gemeenterubriek.

De raads werkgroep Bestuurlijke Vernieuwing